

Verksamhetsberättelse för Svensk Njurmedicinsk förening (SNF) 2022

Föreningens styrelse

Föreningens styrelse tillträdde den 30/11-2021 och mandatperioden löper till den 29/11-2022. Under denna period har styrelsen letts av ordförande Anders Fernström (Linköping), vice ordförande Maria Eriksson Svensson (Uppsala) samt vetenskaplig sekreterare Sophie Ohlsson (Lund). Styrelsen har även bestått av facklig sekreterare Marie Hilderman (Stockholm), kassaförvaltare Björn Rogland (Hässleholm), ST-representant Frida Welander (Sundsvall), ledamöter Josefin Mörtberg (Västerås) och Ursa Bonnevier (Gävle) samt representant från Transplantationsföreningen Per Lindnér (Göteborg). Styrelsen har haft 8 protokollförda styrelsemöten (varav ett fysiskt och 7 digitala) och en protokollförd planeringsdag i Linköping.

Medlemmar

Föreningen har 469 medlemmar och har under året välkomnat 15 nya medlemmar. SNF's medlemsregister hanteras via Sveriges Läkarförbunds (SLF) medlemsregister, vilket gäller även för de som inte är medlemmar i SLF. Samtliga medlemmar i SNF är även medlemmar i Svenska Läkaresällskapet

Forskningsbidrag

SNF kommer liksom tidigare år att dela ut bidrag från Stiftelsen för Svensk Njurmedicinsk Forskning och Utbildning baserat på donationer från 2022. Sista ansökningsdag var den 15/10, medlemskap i SNF är obligatoriskt och doktorander prioriteras. Ekonomiska bidrag till denna stiftelse har för 2022 års forskningsstipendier givits av Vifor Pharma. AstraZeneca har donerat ett forskningsstipendium på 80 000kr inom området kardiorenala aspekter av njursjukdom.

Det har inkommit 6 ansökningar till SNF:s forskningsstiftelse och 2 ansökningar till AstraZenecas forskningsstipendium. I början av 2022 fick följande stipendiat 50 000 kr i bidrag vardera från 2021 års donationer (Amgen, Otsuka Pharma och Vifor Pharma); Eva Carlsson, Giedre Martus, Jessica Smolander och Karin Staaf. AstraZenecas stipendium på 80 000kr för forskning i hjärt-kärlsjukdomar hos patienter med njursjukdom gick till Ainhoa Indurain, Linköping för forskningsprojektet ”Ny magnetrontgenteknik för bedömning av kroppssammansättningen hos patienter med njursjukdom”.

Utskott i SNF

Under nuvarande mandatperiod har SNF:s styrelse arbetat med att fortsätta stödja och föra dialog med våra utskott.

Utbildningsutskottet

I utskottet finns åtta specialistläkare och två ST-representanter. Ordförande i utskottet är Karl Dreja, Överläkare Malmö.

Diagnostiskt prov kan skrivas från förste mars varje år. Föra att underlätta arbetet framöver har utbildningsutskottet samlat multiple choice-frågor i en fråge-databas. Njur ST-läkare förväntas skriva provet som ett progresstest.

ST-dagar ges sedan 2019 två dagar varje år, detta år 4-5/10 i Stockholm. Ämnen som inte täcks av obligatoriska ST-kurser tas upp i första hand. Detta år förelästes om immunologi, transplantationsimmunologi, klinisk farmakologi och nya diabetesläkemedel. Deltagarantalet brukar vara högt, ca 50 anmälda, där ca hälften deltar på videolänk. Socialt program ges också, vilket är viktigt för sammanhållning och för att ge nya njurmedicinare en möjlighet att skaffa sig ett nationellt nätverk.

Digitalt kunskapsprov för de internmedicinska specialiteterna kan skrivas årligen och representanter från utbildningsutskottet deltar i skrivande av tentafrågor.

Målbeskrivning för specialister i njurmedicin har utformats av utbildningsutskottet. Det finns en vilja att harmonisera utbildningar inom EU (UEMS), och sedan två år ges en europeisk specialisttenta (ESENeph). Detta innebär flera utmaningar, särskilt eftersom det inte finns en gemensam europeisk målbeskrivning. Utbildningsutskottet arbetar för att påverka kursutbud och tjänstgöringspraxis så att utbildningen skall förbereda för en europeisk tentamen. Utökad kunskap i urologi och patologi är exempelvis önskvärt.

Peritonealdialys-utskottet

Arbetet har letts av Stefan Melander, (Linköping) ordförande, tillsammans med Eva Carlsson (Uppsala), Elena Fedchenko (Stockholm), Malin Isaksson (Sunderbyn), Ann-Cathrine Johansson (Malmö) och Olof Heimbürger (Stockholm). Det årligt återkommande nationella mötet ”PD i praktiken” på Haga slott utanför Enköping genomfördes den 26-27 september.

Eftersom förra årets upplaga skedde digitalt så var årets möte det första mötet ”på plats” sedan 2019. Det långa uppehållet avspeglades i ett uppdämt behov av att diskutera kring de utmaningar som peritonealdialys och hem-behandling innebär. Vid årets möte var ca 100 personer anmälda. Fem företag från industrin sponsrade mötet och bidrog också med presentationer från sina produktområden.

Temat för årets möte var ”patientens val av behandling.”

Vid mötet fick vi olika perspektiv på patientens resa genom njursjukvården.

Eva Lena Nilsson, njursviktskoordinator i Malmö pratade om njursviktskoordinatorns svåra uppgift att vägleda patienten ur olika perspektiv. Virpi Rauta, läkare i Helsingfors, gav oss inblick i hur man i dag arbetar i Helsingfors med att utöver muntlig information även ta hjälp av IT teknologi.

Liksom tidigare år var en viktig programpunkt på årets Hagamöte gruppdiskussioner. Exempel på ämnen som diskuterades var:

- Hur vi utbildar sköterskor och läkare i PD.
- Akut PD-start
- Distansmonitorering av PD med ny teknik

Vi i programgruppen gläds åt det stora deltagandet och ser fram mot att snart börja titta på nya områden som kan ligga till grund för nästa möte på Haga slott 2023

Guidelinesutskottet

Carl-Gustaf Elinder (Stockholm) tillträdde som ordförande 2021. Medlemmar är Olof Heimbürger (Stockholm), Sara Lind af Hageby (Stockholm), Mathias Haarhaus (Stockholm), Carin Wallquist (Malmö), Jan Melin (Uppsala), Andreas Jonsson (Umeå), Gert Jensen (Göteborg) och Aso Saeed (Göteborg).

Gruppen har haft sex sammanträden via zoom. Kommenterat KDIGOs nya riktlinjer för blodtrycksbehandling hos vuxna patienter med kronisk njursjukdom. En kortad version är publicerad i Läkartidningen. Ett PM om diagnos och behandling av osteoporos vid avancerad njursvikt har redovisats för styrelsen för SNF och är inskickat för publicering.

Gruppen avser att jobba vidare med rutiner för att minimera riskerna för blödning vid njurbiopsi och en rapport om riskerna med överanvändning av PPI som profylax mot GI-blödning hos CKD-patienter.

Doktorandutskottet

Doktorandutskottet/doktorandnätverket bildades i juni 2021. Ordförande i utskottet är Maria Eriksson Svensson (Uppsala) och utskottets övriga medlemmar är: Annette Bruchfeld (Linköping), Michael Eklund (Örebro), Sigrídur Elíasdóttir (Göteborg), Anna Levin och Jessica Smolander (Karolinska, Stockholm), Sandra Lilliebladh (Lund), Christopher Nilsson (Malmö), Michael Ott (Umeå), och Senka Sendic (Danderyd, Stockholm). Vi finns på www.njurmed.se/doktorandnatverket och Facebookgruppen Doktorandnätverket SNF samt nås på doktorandnatverket@njurmed.se.

Syftet med doktorandutskottet är nätverkande för att öka samverkan och samarbeten mellan centra, skapa möjligheter för att hitta kontakter inom sitt forskningsområde, hitta potentiella nya forskningsprojekt och få tillgång till handledare och/eller mentorer inom det njurmedicinska forskningsfältet och ge möjlighet till presentation och diskussion av egen forskning och möjlighet att ta del av andras forskning samt ordna diskussionsforum, nätverksträffar och utbildningsaktiviteter i form av föreläsningar, seminarier och/eller workshops. Sedan vi startade har vi anordnat två digitala event för doktorandnätverket 28 oktober 2021 med tema Statistik och 12 maj 2022 då temat var att söka forskningsanslag. Ordförandeskapet i doktorandutskottet kommer nu att övertas av Maria Weiner (Linköping) och Jessica Smolander är med i utskottet året ut. Utskottet kommer att under hösten ha ett möte för att planera kommande aktiviteter.

Forskningsnätverket

SNFFo har under 2021/22 fortsatt arbetet med de behandlingsstudier som initierats via nätverket. En pågående RCT, ”Effekt av broccoligroddar på metabol kontroll vid kronisk njursvikt och typ-2 diabetes”, involverar idag 13 njurmedicinska kliniker runt om i Sverige och har uppnått nästan 90% av rekryteringsmålet. Studien förväntas att avslutas under våren 2023 och resultat kommer därefter att analyseras. SNFFo fick även beviljad VR-ansökan för den randomiserade prövningen "Stroke profylax med apixaban till patienter med kronisk njursvikt stadium 5 och förmaksflimmer (SACK)". Under året har ett flertal möten hållits i styrgruppen för SACK. Studien väntar för närvarande på godkännande via CTIS och planeras

starta i december 2022. 33 svenska kliniker och prövare har ansökt om medverkande i studien.

Njurforum - fortbildning

SNF arrangerar 2022, i samarbete med Njurmedicinska expertrådet Region Stockholm, en fortbildningskurs i Stockholm. Kursarrangörer är Peter Bárány (Stockholm), Sara Lind af Hageby (Stockholm) och Carin Wallquist (Malmö). 53 personer är anmälda. Årets tema är Transplantation, nefrit och vaskulit och kursen hålls både på plats i Stockholm samt digitalt.

SLS Ordföranderåd

SLS ordföranderåd har haft två möten under året där SNF har deltagit representerade av Anders Fernström (220210) samt Maria Eriksson Svensson (221006).

Nordiska njurföreningarna

SNF:s ordförande har regelbundet deltagit i ordförandemöten med de övriga ländernas njurföreningar. I år var den viktigaste punkten Nordiska Njur dagar som gick av stapeln 4-7 maj 2022 i Odense. SNF deltog i ett presymposium för ST-läkare där SNF:s tema var ”Assessment of fluid status and body composition in patients on maintenance dialysis”. Nu har planeringen för nästa års nordiska njurdagar i Reykjavik 13-16 september startat.

Njurfonden

SNF, SNSF, STF står tillsammans med Njurförbundet bakom insamlingen till Njurfonden. 2021 delade Njurfonden ut 6.1 miljoner kronor till sammanlagt 49 projekt ur fondens avsatta medel för 2021. 2021 gick Bengt Rippes pris på 50 000 kr till Bengt Lindholm (Stockholm).

Remisser från regeringen, myndigheter, SLS, SLF och andra specialistföreningar

SNF har under året beretts möjlighet att yttra sig över ett stort antal remisser.

Följande remisser har besvarats:

- Riksintressen i hälso- och sjukvården –stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU).
- Svensk Flyg- och Marinmedicinsk Förening ansökan om att bli associerad förening i Svenska Läkaresällskapet.
- Vårdförlopp Stroke och TIA-tidiga insatser och vård.
- Utbildningsregioner- regioner med ett särskilt utbildningsuppdrag.
- Regler om privata sjukförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.

Samarbete med Njurförbundet

SNF har ett nära samarbete med Njurförbundet och vi har bl. a. fört en dialog kring diagnostik av Covid-19 (antikroppstest för immunosupprimerade patienter). Se nedan.

Övriga kontakter med myndigheter, intresseorganisationer mm

Mediakontakter och aktiviteter

SNF (ordförande och vice ordförande) har bidragit med 6 krönikor i Dialäsen.

I Vaskulär Medicin har under det senaste året artiklar skrivits av Björn Runesson (Stockholm CREtinine Measurements project (SCREAM), Christoffer Nilsson (Blodtryck och

njurfunktion i olika befolkningsgrupper), Liana Xhakollari (Kardiorenala syndromet – strukturella och funktionella aspekter inklusive associationer med krympt-por syndrom), Marie Evans (SACK-studien). SNF har möjlighet att skriva artiklar till varje nummer. Det är en bl. a en bra möjlighet för nydisputerade att få större genomslag för sin forskning inom Sverige.

Kriget i Ukraina

Föreningen har bevakat situationen kring ukrainska flyktingar som behöver dialys i Sverige, detta har varit ett fåtal. SNF:s ordförande har också skrivit till systerorganisationen i Ukraina för att visa vårt stöd och erbjuda hjälp.

Praxis för njurtransplantation vid tidsbegränsat uppehållstillstånd

SNF har, på initiativ av en grupp nefrologer från Stockholm, initierat samtal med Svensk transplantationsförening angående förslag till ändrad praxis gällande möjligheten för patienter med tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige att bli njurtransplanterade. Samtal fördes på planeringsdagen i Linköping i september där representanter från Svensk transplantationsförening (Per Lindnér), NPO njur- och urinvägssjukdomar (Anders Christensson) och Njurförbundet (Håkan Hedman) deltog. Med i diskussionen var även tidigare ordförande Naomi Clyne, som även representerar SNF i Western Regional Board, samt Peter Bárány, barnnefrolog Stockholm.

Bristen på Actilyse

Den nationella bristen på Actilyse har under året bevakats av SNF. Lokala läkemedelskommittéer och NPO har arbetat med frågan.

Aktiviteter med anledning av covid-19

SNF har fått frågan av Njurförbundet att yttra sig angående nationell rekommendation om antikroppsprovtagning av immunsupprimerade patienter. SNF kunde inte yttra sig om någon generell rekommendation utan denna fråga sköts av varje region. SNF har också bevakat det nya vaccinet Nuvaxovid kontra mRNA-vaccin.

Kontakter och möten med nationella och internationella organisationer

Ordföranden eller vice ordföranden har deltagit i följande möten:

- ordförandemöten med specialistföreningarna, SLS. SNF har svarat på SLS enkät om kunskapsstyrning
- ordförandemöten med de andra nordiska njurmedicinska föreningarna
- ordförandemöten med ERA
- ordförandemöten med International Society of Nephrology, Western Regional board (SNF företräds här av tidigare SNF ordförande Naomi Clyne)
- SNF har representerats vid Socialstyrelsens Digital workshop levande njurtransplantation

Ekonomi

Ekonomisk rapport gällande tiden 1/1 -31/12 2021.

SNF företagskonto: årets början 592.777 kr. årets slut 624.738 kr. Plus på 31.961 kr.
SNF fortbildningskonto: 396.446 kr. →507.938 kr. Plus på 111.492. Beakta dock att huvuddelen är en post på 96.717 kr. (pengar tillbaka för inställt vårmöte i Göteborg).
ST-kurs och Njurmedicinforum gav ett överskott på 14.775 kr + lite till under

2022, detta efter påminnelse. Detta konto upprättades i samband med 50-års jubiléet 2015.

PD konto: 120.444 kr. →117.436 kr. Digitalt möte med ersättning till en föreläsare.

Stiftelsen: 122.936 kr. →58.449 kr. Som tidigare nämnts bidrag från Amgen, Otsuka Pharma och Vifor Pharma.

Medlemsavgift: 408 kr för yrkesverksam.

Information

Föreningen informerar om sin verksamhet huvudsakligen via hemsidan www.njurmed.se. Mailutskick till medlemmar förekommer också, varför det är mycket viktigt att mailadresser är uppdaterade. Varje medlem ansvarar för att uppdatera sin email adress via profilsidan på SLF. Det finns ett forum på Facebook för ST i njurmedicin och doktorandnätverket. Medlemmar som har disputerat ombeds att skicka länken till avhandlingen till den vetenskapliga sekreteraren för att läggas upp på hemsidan.

Linköping och Lund, 8/11 2022

Anders Fernström
Ordförande

Sophie Ohlsson
vetenskaplig sekreterare